

1719, 20

26

FACULTATIS JURIDICÆ DECANUS
ERNESTUS TENZELL,

JCTUS,

CONSILIARIUS REGIMINIS ELECTORALIS,
JUDICII PROVINCIALIS ERFURTENSIS ASSESSOR,
ET CIVITATIS CONSUL PRIMARIUS,
ET REL.

*Ad lectionem solennem quam vocant
Cursoram,*

A
Nobili & Clarissimo Jurium Candidato

DN. AUGUSTINO NEUBER,

GRUNAV. MISN.

D. III. Julii M DCC XIX.

IN AUDITORIO JCTORUM MAJORI HABENDAM
Cum Magnif. Dn. Rectore, omnium Ordinum
Auditores decenter invitatur,
Et simul occasione

Nov. 18. c. 5.

DE

**CONCUBINIS, EORUMQUE
LIBERIS**

quædam proponit.

ERFORDIAE,

LITTERIS GROSCHIANIS,
ACAD. TYPOGR.

FACULTATIS IURIDICE DECUNS

ERNSTUS THEINELI

[Cite]

CONSILIVIUS REGIMENS RECCTORIUS
MEDICORUM ET STUDIORUM VICESOR
ET CIVITATIS CONSUL PRIMARIUS

[Et reg]

ALLEGATIONE JOSENII DUNNI DECANS
CHILOGYIA

SOPHIA A CHILOGYIA THERESA CHILOGYIA

DN AUGUSTINO NEUBER

[Et reg]

CONSTITUTIO RECCTORUM MAJORI HARFLIDI
CUM MUSICO DU REGGIO, OMNIBUS QUITIUM
ANAGRAE DECIMAE TABULE

[Et reg]

V. 18. 5. 2.

CONGREGATIONIS EORUMMONIE

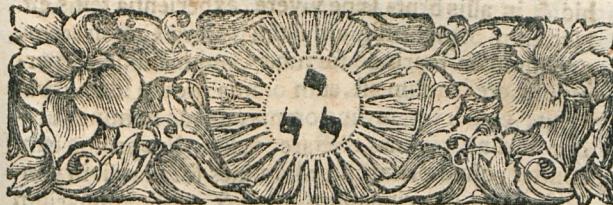
EIBERIS

duqueam electioem

[Et reg]

LITTERIS GEORGIVIS

ACAD. GLODGE

Maris ac fœminæ Conjunctionem ex Jure Naturæ descendere, Ulpianus in L. 1. §. 3. fl. de Just. & I. tradidit; reprehensus vulgò exindè, quod ibidem, omnia animalia juris Naturæ peritiâ censeri, docuerit. Cujus tamen sententiæ defensores quoque extare constat. Inter quos est acutissimus Strauch. Differ. 1. §. 4. It. Beier in Harmon. Struv. Schobel. Diff. 1. th. 6. Si enim jus Naturæ, generaliori conceptu, pro quacunque Legislatoris æterni in actibus animalium directione, sive per modum rationis, & obligationis; sive per modum inclinationis, & instinctus naturalis, accipias: dubium esse vix porest, quod propriè etiam brutis jura tribui posse, non male statuerit Ulpianus. Quem secutus Justin. Imper. & compilatores Instit. Juris Civil. in pr. J. de J. N. G. & C. Et sane si vel solam illam maris & fœminæ Conjunctionem (quam nos matrimonium appellamus sec. d. l. 1. §. 3. de J. & I.) consideremus, ordinem aliquem vel inter bruta ibidem observare (ut plurimum) licet, dum e. g. hæc post imprægnationem à commixtione abstinēnt, unde quod ad propagationem respiciant, colligere licebit. Imo ordinatus hominibus

hic & in aliis bruta s^ep^e vivere, experientia testis est.
Nec enim Sapientissimum illum Naturae Conditorem,
promiscuam maris ac feminæ Conjunctionem, per-
misisse, credendum est, cum omnia ordine Idem crea-
verit, conservet ordine omnia, neque homines abs-
que ordine res suas tractare, velit. Præprimis cum
concl^ser, quod prima inter homines societas sit in con-
jugio, cum sit principium urbis & quasi seminarium
Reipublicæ, ajente Tullio, i. offic. Sic etiam Imp. Ju-
stin. Nov. 22. in pr. ait: Si matrimonium sic est honestum,
ut humano Generi immortalitatem artificiose introducere &
ex filiorum procreatione renovata genera manent jugiter
DEI Clementi^s, quantum est possibile nostra immortalita-
tem donante Naturæ, recte nobis studium est in nuptiis.
Et Imper. Justinus Minor in Nov. 140. pr. Nihil inquit
in rebus Mortaliū perinde venerandum est, ac matrimo-
nium, quippe ex quo liberi, omnisque deinceps sobolis series
existat: quod regnes, atque Civitates frequentes reddat:
Unde denique optima Reipublicæ Coagmentatio fiat. It. Leo
Imper. in Nov. iii. Nihil ad Conservandum genus huma-
num adeo esse necessarium, atque quod e costâ viri tributum
est subsidium, cum Artifex ille, qui istud condidit, tum ipsa
natura Divino documento attestatur. Et si vero vel ipsum
Naturæ jus tales conjunctiones non permittat pro-
miscue, tamen certum & limitatum modum, qui le-
gitimum probaret matrimonium, vix determinavit,
nisi arctioris sanguinis conjunctionis causas quasdam
excipias. Quod enim hac ratione Polygamie simul-
taneæ, nec non conjugio primario fine carenti, sim-
pliciter obices positisint, veritati vix est consentaneum.
Quid vero Jure Divino? An non certa ibidem, ex
pri-

primæva institutione , tanquam ex fundamentali lege
sec illud Matthæi XIX. determinatio , dum Salvator
Mundi ibidem ait: *Qui initio rerum Genus humanum
condidit , marem ac fæminam condidit eos & dixit : ob hoc
relinquet homo patrem & matrem , & adhaeret uxori
sue : eruntque ambo in carnem unam.* *Quamobrem Con-
juges non sunt amplius duo , sed caro una.* *Quod igitur
DEUS conjunxit , homo ne separet.* Annon hæc lex illa
est , qua Conjugalis Societas à Creatore Summo fuit fun-
data , inter unum scil. marem , & unam fæminam .
ad propagationem generis humani , indissolubili nexu?
A qua etsi in statu naturæ corrupto non gentes modo
sed & DEI Populus per cordis duritiem multum re-
cesserint , Polygamia , divorciis , concubinatu , & pelli-
catu liberius permisiss; tamen Christiani ad primævum
illum , & fundamentalem legem adstringimur , sicuti
~~an~~ ~~ex~~ fuit constitutum , atque ut perfectioni stude-
amus . Ut optime Schilter. ad *Ex. 36. §. 1.* add. Ha-
vem. Gamol. synopt. Lib. 2. §. ult. p. 380. ubi tantummodo
conjugium à DEO institutum , omnes reliquas com-
mixtiones extra matrimonium , prohibitas , ac da-
mnatas esse notat . Nec est , ut illos qui primævam
institutionem Divinam , vim legis habere negant , au-
diamus ; Eorum quippe sapientia eo temeritatis pro-
cedit , ut cœlum vituperare videantur . Jure porro
humano varias matrimonii observare licet leges , &
gentium mores . Nulla enim de re magis sollicitos
fuisse veteres , quam de conjugio , & militia , autor
est Aventin. 4. part. de reb. Turc. & non tantum ex LL.
12. Tab. & quæ post ea secula natæ sunt apud Roma-
nos , sed & Solonis , & Lycurgi inter Athenienses ,

& Lacedemonios, & ex*s. Polit. cap. ult.* patet. Missis autem jam, quæ de Hebræorum ante Mosen & Græcorum Legibus & moribus obtinuerint. Apud Romanos certam etiam matrimonio formam præscriptam fuisse, constat, qua ipsa ab illegitimis Conjunctionibus sernebatur. Exemplo illud comprobat Concubinatus, matrimonio contradistinctus. Ut ut enim Concubinam ducere, jure illo esset permisum, ob sumtus in uxorem faciendo evitandos *l. 2. ff. de Concubinis*, & non nisi dignitatem inter uxorem & Concubinam interesse videatur *l. 49. §. 4. ff. de leg. 3.* ita ut concubina fuerit instar uxoris minus solennis, quæ etiam semi Conjunxit dicitur. *Cujac. Parat. tit. de Concubin. & Lib. 3. obs. 18.* Veram tamen & realem differentiam nihilominus subesse, & in verbo definit. Matrimonii: *Individualm*, confitare, recte *Huber. in Digest. Lib. 2. Cap. XI. notat.* nam & sine divorcio dimitti poterant concubinæ, *L. & Concubin. 17.* rer. am. & adulterium cum iis non perpetrabatur, nisi in consortio Patroni hærerent. *L. 13. pr. ff. ad L. Jul. de adult.* Hinc & legitimi matrimonii effetti cessabant in concubinatu, & liberi inde nati, dicebantur naturales, nec in Patriâ potestate, nisi iustis nuptiis secutis, erant. Nec succedebant Patri ut legitimi. De qua successione tractatur in *l. 1. §. 2. C. de natur. lib. Nov. 18. pr. & c. 5. it. Nov. 89. c. 11. cum auth. licet, C. de Natur. lib.* Præterea, quod Concubinatus Jure Romano non simpliciter fuerit approbatum non male è *Nov. 89. c. 12. junct. l. 144. ff. de R. J. colligitur.* An etiam Concubina fuerit infamis Jure Romano disputari solet. Negativam pluribus ostendit *Huber. d. cap. XL.* Cæterum sustulit Concubinatum jam suo tempore

re Leo Imper. in suâ Nov. 91. verbis: *Neque minus ea
lex, que probrosè cum Concubinis immisceri, non erubescen-
tibus, id permittendum judicavit, honestatem jusque deque
habuit.* Ne ergo per hoc Legislatoris erratum dedecore no-
strum Rempublicam officere teneamus, itaque lex illa in æ-
ternum fileto. Ab illa enim non modo religionis verum etiam
Nature injuriâ secundum Divina, Christianisque conveni-
entia precepta, prohibemur. Recessibus præterea Imper-
ii prohibitus est Concubinatus *Reformat.* *Polit.* de An-
no 1548. tit. von leichtfertiger Beywohnung/ & *Ordin.* *Polit.*
de anno 1577. Tit. simili. Non tamen pro Concubina-
tu habendum matrimonium quoad certos effectus per
pactum restrictum, cum v. g. Principes cum inferio-
ris sortis sponsâ matrimonium ineunt, & nec eam di-
gnitatis suæ, nec liberos ex eo matrimonio procrean-
dos, similiter successionis participes esse volunt. Quale
matrimonium data coram Ecclesiæ sinistra manu, con-
trahi, & vocari solet matrimonium ad Mordinaticam,
vel etiam matrimonium lege salica contractum. Sed
plura de his in Lectione sua Cursoria pertractabit

Nobilissimus & Clarissimus Jurium Candidatus
AUGUSTINUS NEUBER,

De cuius Vita & Studiis pauca, quæ nobis communicata,
more consueto nunc recensenda duximus. Patriam natum
is est tractum Chemnitensem, qui pars Misnia est, ubi
primam lucem in pago Heuna d. 4. Apr. Anno 1694. aspe-
xit. Parentes veneratur Dn. GEORGUM NEUBER, Mer-
catorem linearum negotiationi addictum, Matrem, ELISA-
BETHAM natam DOOSTIN, Hi filium ad Studia destinatum,
post instillata pietatis capita, & prima literarum rudimenta,
Anno 1709. Zizam miserunt, ubi per septem fere anni spa-
tium

gium Episcopalis Scholæ alumnus fuit, tantosque sub manu*et*
ctione honoratis. Dnn. Collegarum, M. GOTHOFREDI
GLEITSMANNI, Rectoris celeberr., M. JOH. CHRISTIA-
NI HERTZOGEN, Conrectoris meritissimi, GRAMERI,
Collegæ tertii, & TITELII, Cantoris, ac Collegæ quarti, fe-
cit progressus, ut tandem studiis relictis scholasticis, ad altio-
ra Academica stndia dimisus fuerit. Ad celeberrimam igitur
Musarum sedem, Universitatem Lipsiensem abiit, ibique
anno 1716. nomen ipsius, albo Academico fuit datum. Au-
ditiv ibidem sedulus & frequenter per aliquot annos Con-
sultissimos, ac Celeberrimos JCTos ac Professores, Dnos D.
PHILLIPPI, D. KLEPPERPEINIUM, D. KÄSTNERUM,
D. RUDIGERUM, & D. AUG. FRID. MULLERUM. Tan-
dem consultum judicavit, rationes eruditio*n*is acquisit*n*e red-
dere, ideoque nos adiit, & admissionem ad Examen, &
ad alia specimina inauguralia petuit, ac impertravit. Textus
quippe ex utroque Jure Canonico, & Civili more majorum,
resolvendos transmisit, præfinito simul ad examen quod di-
cunt rigorosum termino, Facultas nostra Juridica. Satisfecit
ibidem, Dn. Canditatus in resolvendis textibus, & quæstio-
nibus propositis, expectationi nostræ intantum, ut ad ulke-
riora specimina janua ipsi sit aperta. Quapropter proximo
die D^r 3. h. Jul. hora nona matut Lectionem Cursoriam ad
d. Nov. 18. Cap. s. b. c. D. illaque finita, Disputationem Inau-
guralem, de NECESSARIA LEGUM CIVILUM UNI-
VERSALITATE, ET IN EA ADHIBENDA ÆQUITATE,
habebit. Ad quos actus solennes Magnificus D. Universita-
tis Rector, Proceres ac Cives Universitatis nostræ omnes ac
singuli, eà quâ par est observantia, & humanitate, invitam-
tur. Publicatum sub Sigillo Facultatis Dom. 4. post Trinit.
z, hujus Jul, Anno MDCC XIX.

(L. S.)

TA-OC (1+12)

56.

W18

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

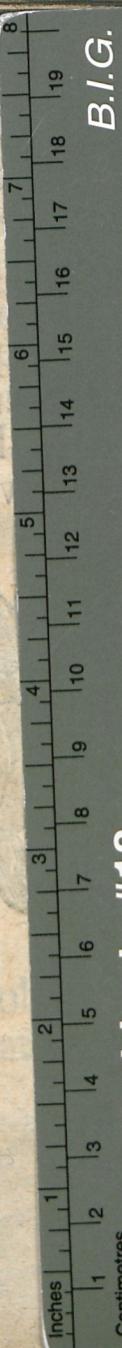
Green

Cyan

Blue

Farbkarte #13

1719, 20
26

FACULTATIS JURIDICÆ DECANUS
RNESTUSTENZELL,
JCTus,

CONSILIARIUS REGIMINIS ELECTORALIS,
DICII PROVINCIALIS ERFURTENSIS ASSESSOR,
ET CIVITATIS CONSUL PRIMARIUS,
ET REL.

*ad lectionem solennem quam vocant
Cursoram,*

Nobili & Clarissimo Jurium Candidato

N. AUGUSTINO NEUBER,
GRUNAV. MISN.

D. III. Julii M DCC XIX.

AUDITORIO JCTORUM MAJORI HABENDAM
Magnif. Dn. Rectore, omnium Ordinum
Auditores decenter invitat,

Et simul occasione

Nov. 18. c. 5.

DE

ONCUBINIS, EORUMQUE
LIBERIS
quædam proponit.

ERFORDIÆ,
LITTERIS GROSCHIANIS,
ACAD. TYPOGR.